

Előfizetési árak:

Helyben:
Egész évre 10 kor., fél évre
5 kor., negyed évre 2 k. 50 f.

Vidéken:
Egész évre 12 kor., fél évre
6 kor., negyed évre 3 kor.
Egyes száma ára 10 fillér.

SZENTESI LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Vajda B. Utóda könyvnyom-
dája Szentés, Kossuth-té.

Egyes példányok kapható.
Lapunk könyvnyomdáját a
valamint lapkihordóinknál
kiknél lapunk előfizetésre is
megrendelhető.

Megjelenik hetenkint kétszer:
csütörtökön és vasárnap,
a kora reggeli órákban.

Felölös szerkesztő:
GÁLFY SÁNDOR

Hirdetések árát,
valamint nyilttéri közleményeket kiadóhivatalunk méret
szerint a legutányosabban számít.

A kis emberek „megmentése“.

— Julius 15

A nemzeti kormány az alkotmányos életnek az országban történő helyreállításán kívül szociális alkotások létesítését vette programjába; olyan törvényeket akart és hozott is létre, amelyek a gazdasági erők egyenlőtlen versenyében eloszlatni hivatják a gazdaságilag erősebb és gyengébb között levő, másként áthidalhatatlan különbséget.

A végrehajtási novella is az u. n. szociális alkotások közé tartoznak; célja az lenne, hogy megmentse a szegény alperes számára a legszükségesebb holmijait és elhárítsa teje felől azt a veszedelmet, hogy adóssága fejében a párnát kivegyék a feje alól.

A most érvényben levő végrehajtási törvénynek kétségen kívül vannak sérelmes intézkedései; a törvény 27. ével ez előtt készült, az életviszonyok azóta nagyot változtak és azt elismeri mindenki, hogy a törvény módosításra szorul. A módosításnak azonban okkal-móddal kellett volna történnie olyformán, hogy az adós a végrehajtást szenvedő helyzete javuljon de azért ne szenvedjen csorbát a hitelező érdeke sem. Igaz ugyan, hogy adós és hitelező két egymással controverziában levő fél, de azért az okos törvény tud módust találni a két ellentétes érdek köicsönös, méltányos kiegyenlítésére.

A végrehajtási novellának egyik legfontosabb intézkedése az, hogy jelentékenyen kiterjeszti a végrehajtás alól mentet-

sített ingóságok számát és ez által elvonja a hitelező alól a kielégítési alapot. Azonban nagyon rövidlátó szociális gondolkodásra vall ez az intézkedés; azt elfelejtették ugyanis a bölcs törvényhozók, hogy az ami a hitelezőre nézve kielégítési alapul szolgál, az a szegény adósra nézve hitelezési alap, amire föl ő hitel kaphat. Egy példa világossá teszi a helyzetet. — Vegyünk egy 800 frt. fizetésű állami hivatalnokot; fizetése lefoglalhatatlan, ahhoz nyulni eddig sem lehetett. Maradt hátra a pár szobabutor, amelyet maga és családja számára berendezett. Ha az a kishivatalnok eddig a kereskedőnél, a mészárosnál egyik hótól a másikig terjedőleg kisebb összegű hitelle szorult, a hitelt megkapta, mert nemfizetés esetében a hitelező lefoglaltatta butorait és ha előbb nem is, akkor azután fizetett, mert árverést még akkor sem engedett maga ellen tartani. A novella szerint kinek kinek tartadalmi állásához, foglalkozásához mérten szükséges butorai a végrehajtás alól mentesek. Hivatalnok embernél okvetlenül a két szoba butor; a hitelező tehát elvesztette nála a kielégítési alapot és ennek logikai folyamánként nem fog többet neki hitelezni aki pedig szívesen fel is oldaná a törvény tilalmát, csak egy kis hitelhez jusson.

Vagy nézzük a földírcves, a kisbirtokos helyzetét. A termés rossz volt; jofor-
mán csak a magnak való termelt, miből éljen a kisgazda télen, akkor mikor nincs munka. Ott volt eddig a sarki fűszeres, aki adott neki lisztet, szalonnát, megymást hitelbe egész télen, mert tudta, hogy

nyáron, ha az adós saját jószántából nem fizet, ott van a termés, abból behajtja, ha éppen arra kerül a sor, követelését. Az új törvény a kisgazda alól is elvonta a hitelezési alapot; ha jön a rossz esztendő, olyan, mint a tavalyi, akkor éhen halhat egész családjával a tél folyamán, mert hiába fordul a kereskedőhöz hitelért, az csak nem fog neki hitelezni akkor, amidőn tudja, hogy nem fizetés esetén bírói kényszerrel követelését behajtani nem tudja; arra senki sem fog hitelezni, hogy becsületes ember és megfogja adni, mert szép dolog a becsület, de a becsületből senki sem tud, ha nincs, a hitelezőjének megfizetni. Az adósok lelkiismeretessége, fizetési készségük, sajnos, nálunk nem nyújt szolid bázist a hitelezőknek.

A cél tehát, amelyet a javaslat a gyakorlatban el fog érni, éppen ellenkezője lesz annak, amelyet elérni szándékozt; nem hogy megmentenék az adósokat, hanem tönkreteszti őket.

Hozzájárul még ehhez a novella fátális utolsó szakasza, amely a törvény életbeléptetésétől számítva 30 napot, illetve egy évet szab a követelés érvényesítésére, amely esetben még a régi törvény intézkedései lesznek irányadók. Ez a szakasz valóságos tatarjárás jellegű bir az adósokra nézve; esedékessé tesz minden követelést és a hitelezőket ugyszólván kényszeríti, hogy összes adósaik, a legpontosabban fizetők ellen is egy éven belül pert indítsanak és végrehajtást kérjenek, mert különben az utolsó szakaszban foglalt kedvezményeket elvesztik.

A „SZENTESI LAP“ TÁRCAJA.

Magda.

Irtá: V. Árpád.

(Folytatás.)

— Ah! hát azt hiszi, hogy szemrehányásokat tesztek magamnak? Én?... Az aranyhajú Medea- a mint önök neveztek? — vágott szavamba a leány. Soha! nem fáj semmi emlék. Rossz voltam, tudom; de azzá tettem. Csaltam, mindenkit megesaltam, aki a szívét kínálta nekem, hiszen engem is megesaltak és akartam, hogy más is sirjon, hiszen én is sirtam... Én is sirtam.

Megfogta a kezemet.

— Hideg a kezem; érzí! Valamikor meleg is volt.

Intettem, hogy igaz. Valamikor ragyogó szép leány volt az aranyhajú Magdalaine. Utánna bolondult a városom; az ő mosolyát lesték, az ő mélységes szemeiben gyönyörködtek. Azonban régen, igen régen. Alig emlékezhetni rá. Én teremtom! hiszen van három esztendeje...

— Tud valamit róla?... — kérdezte hosszú szünet után.

— Semmit. Azon nap óta, hogy olyan hirtelen eltűnt a városból, magam sem halottam róla. Rebesgettek ugyan olyasmit, hogy talán mérnöki állást kapott volna va-

lamelyik ausztriai magán vállalatnál, de nem hiszem: Léha, könnyelmű ember volt. — Bocsánat...

Folytassa, kérem. Nem érint. Mondja, hogy gazember volt, hiszen az volt!... S én mégis hittem neki és megesaltam miatta az édes apámat.

A leány remegve kulesolta össze a kezét.

— Megesaltam ezt a jót, ezt a szentet. Megvert az Isten!... Atyám azt hitte, hogy valóságos neje voltam annak az embernek. Szegény!... Még dicsekedett is vele, hogy szerencsét csináltam... Oh... érti uram! Érti-e, hogy miért kell nekem mindenáron meghalnom. — Jó is lesz nekem. Nem kívánom a jelet és irtódom a jövendőtlől. A mult pedig, — oh!... hát mi maradt nekem a multból?...

Félre hajította keblén a ruhát s egy elszáradt piros rózsát vont elő onnan.

— Nézze... Ez minden. Ő hozta a brádi kertből. Utolsó ajándéka. Magammal viszem a temetőbe...

Megzavarodva, megdőbbenve néztem reá. A szerencsétlen!... Még mindig szereli... Szereti vakon, szereti kinnal mindörökre azt az embert, aki elhagyta. Azt a gazembert!...

A leány megesokolta a fonyadt virágot kitért szemeiből a köny és sirt meg-megeskulló, hangtalan zokogással. Soha es-

halljam többé ezt a szívzaggató sirást, Uram!...

Vigasztaltam, bátorítottam; azt mondtam neki, hogy esztelenség az, a mit tenni akar.

— Nem, nem! Kell! Avagy azt hiszi, hogy örökké rejtve marad a titkom? Egy-szer megmondja valaki az apámnak, hogy a leánya nem felesége volt annak az embernek...

— Kitél tudná meg?

— Meg fogja tudni.

— Honnan?

— A levegőből! Az ilyesmi sohasem marad eltemetve. Kiássák és elszórzák a szélbe, hogy tudjon róla minden ember és megbasadjon fájdalomában az édes apám szíve. Soha, Soha! Nem akarom és nem fogom látni Istent! hát azt hiszi ön, hogy a szemébe tudnék nézni.

E percben a jegyző hajolt ki az ablakon

— Magda, édes leányom!

— Szólit az apám, — suttogta fölemelkedve a padról. — Mennem kell. Isten önnel! Ha nem látom többé, emlékezzék reám.

— Isten önnel.

— Nézze! s a leány oda mutatott könybe lábaddt szemmel a nyitott ablakra, — nézze az apámat. Theát főz. Nekem főzi. Szeret, kényeztet, vigasztal, édes gyermekének nevez. Ezt a szentet csaltam meg... Isten önnel! Fekete körülöttem a világ. Nyujtsa a kezét, mi ketten sohasem látjuk többé egymást...

Ezen egy év alatt a perek és végrehajtások egész légiója szakadt a szegény, agyontámogatott adósok nyakába. Hogy pedig ez nem rémálomás, élénken bizonyítja ama körülmény, hogy a törvény még életbe sem lépett és a vidéki pénzintézetek már is egymásután lépnek akcióra: felszólítván adósaikat, hogy vagy rendezzék adósságaikat, vagy nyújtsanak jelzálogi fedezetet.

Minden élő lény, a kinek künnlevő követelése van, siet pörölni, végrehajtani, úgy, hogy mikorra az a bizonyos egy esztendő leteik, az adósnak több ingósága lesz ugyan mentes a végrehajtástól és pedig azon egyszerű okból, mivel az egy évi álmeneti idő alatt minden lefogalható ingóságot elvittek.

Az adósokat akarta megmenteni ez a törvény; a helyett tönkre teszi őket, de egyben megbénítja a szabad forgalmat és a kereskedelmet. Még egy ilyen szociális alkotás és akkor igazán nem kérünk több szociális gondoskodást.

A papiros-buza ellen.

A börze lovagjait olyan helyről érte a támadás, melyről arra igazán nem számítottak. Vidéki gabonakereskedők, kik eddig a börze járszalagján jártak, kezdik belátni, hogy a börze mai szervezetében igazán nem barátjuk, hanem ellenségük. Összejöttek tehát Nagykanizsán és kimondták, hogy a papiros-buza existenciájában támadja meg a realis gabonakereskedőket. Szolidaritást vállalnak a gabonatermelőkkel, kiknek szintén érdekük, hogy a fedezetlen határidőzlet eltorlósítsék. És mivel erre a belátásra jutottak, kéri a kormányt, hogy a fedezetlen határidőzletet törölje el.

Hogy a fedezetlen határidőzlet nemcsak a termelő gazda, hanem a tisztességes gabonakereskedő alól is kirántja a gyékényt, azt most már a gabonakereskedők egy része is hirdeti. A börze lapjai sanda szemmel nézik az akciót és mindenképpen azon mes-

terkednek, hogy az akció értékét devalválják. Azt mondják, egy pár gabonaszennal stíklje az egész, szót sem érdemel az egész dolog. Holott bizonyos, hogy a mozgalom megindító és jelenlegi vezetői éppen azokból a körökből kerültek, kik nagyon is ismert vidéki látogatói voltak a budapesti börzének és a határidőzlet pártfogói. De ugy látszik rajt' vesztettek és bekövetkezett a józanodás.

No de semmi baj. Jobb későn, mint soha. És amennyiben a szolid gabonakereskedelem összefog a gazdákkal, szeretnők látni, vajjon ki nem lehetne-e tépni a börze méregfogát, a fedezetlen határidőzletet. Ugyis azóta, hogy Wienben eltörölték a fedezetlen határidőzletet és az a sok fene spekuláns ide hozzánk tette át székhelyét Budapestre, oly dühvel, oly erőszakos módon történi itt a spekuláció, mely teljes lehetetlenné teszi a józan és ész szerint való kalkulációt. Budapest és New-York ezer a ténen oly hírhedségre tettek szert, melyből, legalább mi, nem kérünk.

Igazuk van tehát a vidéki gabonakereskedőknek, mikor azt mondják, hogy a fedezetlen tőzsdei határidőzlet oly káros rájuk néve, hogy az lehetetlenné teszi üzletük szolid alapon való folytatását. És pedig azért, mert azok is gyakorolnak döntő és káros befolyást, akik sem nem kereskedők, sem nem mezőgazdák. Gsakis pusztán spekulánsok. A határidőzlet révén továbbá, ez is a kereskedők mondják, a gabonaterkésítés a leghivatottabb piacokról is elvonatik és Budapesten özpontosul, ami a vidéki gabonakereskedelem megszüntetését fogja eredményezni.

Hány vidéki gabonakereskedőnek kellett elvéreznie, míg annak belátására jutott a vidéki gabonakereskedelem, hogy neki tulajdonképpen semmi köze a tőzsdei spekulációhoz, mert ez csak berántja oly fiktiiv dolgokba, melyek veszítet okoznak.

Természetesen emancipálni magát a budapesti börze befolyása alól, míg a papiros-buzával való játék fennáll, nem lehet, azért kell — igen helyesen — ez ellen állást foglalni és szövetkezni azokkal, akik a papiros-buza esküdt ellenségei, a gazdákkal.

A papiros-buza kivégzése a tisztességes

gabonakereskedelem reaktiválását eredményezi. Erre van szüksége az ország gazdájának, de tisztességes kereskedő sem akarhat egyebet.

UJDONSÁGOK.

Nocturne.

— Julius 15.

Vannak -okan e fertőzött világban
Mértéklelessé, józan filiszterek.
— Kik alusznak csöndes éjszakákon
S már jó korán rothba kezdenek.

Örök zsvajban versenyezve élnek,
Mignem föléjük szemfedő borúl...
S midőn sirjknál fölzendül az ének,
Hírök, nevük a semmiségbe hull.

Él itt e földön néhány bus alak,
A kiknek ajkán siró dal fakad
S a barna furtú éj a mátkapáruk.

Ennek az egy-két vézna legénynek,
— Kik ha pihenni sírba letérnek —
Örökéletre zálog a haláluk.

Nagy Ferenc.

— Julius 15.

— **Bohn Alajos követelése.** Megirtuk, hogy *Bohn* Alajos műépítész a városház építés előmunkalataiból kifolyólag különböző címeken 23575 koronát követelt a várostól s egyben bejelentette, hogy ha a városház megépíttetnék is, nem hajlandó a művezetést elvállalni. A képviselőtestület május hónap tartott ülésén *Bohn* Alajos kérését elutasította és indatta vele, hogy a miniszter döntésig szerződéses kötelezettsége alól nem menti föl. Erre a határozatra hétfőn válaszolt *Bohn* építész és felszólította a várost, hogy e hó 25-ig a 23575 koronát fizesse meg neki, mert ellenesetben kamatot, és kártérítést fog követelni. Ha *Bohn* bevaltja a szavát, megint esinos kis pör szakad a város nyakába.

— **Jóváhagyot választás.** Dorozsmán megtartott községi képviselőválasztások ellen *Szabó* Károly és társai dorozsmai lakosok fellebbeztek és a választás megsemmisítését kérték. Indokul azt hozták föl, hogy *Gyártás* Géza főszolgabíró a választási eljárást megelőző egy órában belül nem láttaozta az özevegasszonyok által kiállított meghatalmazásokat. Ha a meghatalmazások a választással érvénytelen bírnak — fellebbezők szerint — a választásnak egészen más eredménye lett volna. A fellebbezessel a hétfőn megtartott vármegyei közigazgatási bizottság foglalkozott. Ismertette lett *Gyártás* Géza főszolgabíró jelentése is, a melyben menti el eljárást. A főszolgabíró ugyanis — a hirdetmény szerint — saját hitalában várta a meghatalmazással jelentkező szavazókat, a választást megelőző félóra előtt azonban a község házára ment a választási eljárás megkezdése végett. A meghatalmazásokat a község házaan nyújtottak át neki, ott azonban azokat nem láttaozhatta. A közigazgatási bizottsági ülés hosszas vita után a fellebbezést elutasította s egyben a dorozsmai községi választást megerősítette. Ebből aztan *Szabó* Károlyék megtanulhatták, hogy ha máskor korteskedni akarnak, a meghatalmazásokal tomegesen gyűjtik és azokat használni akarják, akkor bőlesebb, körültekintőbb kortestre bízzák a győzelem eldöntését, mint az idén. A korteskedéshez is érteni kell. Kevés eszű ember ne fogjon hozzá, mert győzelem helyett bukás lesz az eredmény.

— **Toth Kálmán meghalt.** *Toth* Kálmán volt városi adóügyi tanácsnok és földbíró. Később évekkel ezelőtt elköltözött Szentesről.

Megszorította a kezemet és elsietett.

Visszamentem a házam. A lépésem koppan az üres folyosón, mint a kő. Visszafordultam. Valaki jön... Nem jött. Annak pedig, hogy alvárs hajtsam a fejemet, vége volt. Árnycék kísértett...

...Másnap kora hajnalban hagyta el ezredem a falut. Visszanéztem az udvarhátra de odafenn minden hallgatag volt és minden csendes.

Azután még öt napig hányt vetett azon a vidéken a véletlen, ebbe a faluba azonban egyszer sem kerültünk vissza.

Három hét múlva otthon voltunk.

Egy délután csavarogni indultam. Arra mentem a merre nekem tetszett. Letűnt rólam a katona; egyenruha valahol a suliban szomorkodott. Így történt azután, hogy hazafel való menésem közben, szembe találtam a kis szürke embert. Alig ismertem rá. Tíz évet vénült egy hónap óta. Meggonyédit és szomorú volt. Faradtan, melyen a szemébe hullott kalppal ment.

— Bárdos úr!

Nem ismert meg. Emlékeztettem arra a fardát katonára, a ki az öreg udvarházban vendége volt. Akkor nekem esett és a kezemet szorongatta.

— Igen, igen! Ön az, valóban ön... És rám ismert? Milyen jó ön. Igen uram én vagyok... folytatta szapora beszédmodorával — idejöttem az önök városába. Dolgom van itt. Nagy város az önöké. Először látom. Sok az ember, szépek a házak, meg mi más... Bezzeg nálunk! Szegénység, meg mi más...

— Megkérdeztem, hogy van leánya, a Magda, de még le sem lebbent ajkamról a kérdés, már megbántam. A kis ember anyai fájdalommal nézett a szemem közé, mint egy megkínzott boldogtalan rab.

— Ninesen már, — rebegte zokogó hangon és ingatta esősen a fejét. — Egyedül vagyok. It hagyott a Magdaeska... Haj uram édes jó uram, hogy épen az én gyermekemnek vette el az Isten a szerencsét! Immar senkim nekem... Pedig csak az az egy volt, s ha még egy halt volna meg, de nem egy halt meg, nem egy halt meg...

Nem mertem megkérdezni a halálát. A szürke kis ember megtörölte lopva a szemét.

— Egyébirt jövek. Instálom, ha nem fárasztanám kérdésemmel, mutassa meg nekem, kérem alázattal, melyik az a brádi kert. A szegény gyermekem nagyon szerette azokat a piros rózsákat, a mik ott nőnek. Azokból szeretnék... tetszik tudni... Azért jöttem, hogy hazaviszek vagy egyet.

Ellepte szeméit újra a nehéz víz. Elfordította a fejét és restelkedve törölte le őket.

— Engedelmet kérek, édes uram... De asszívem; hiába... A szerencsétlenségem...

Én pedig nem tudtam szólni. Homályos lett valahogy körülöttem a világ. Csak odanéztem néman az utcára, melyen át a brádi kerthez vezet az út.

Eredj, öreg, eredj...

Ott teremnek azok a gyűlöletes vérszínű rézsák a melyért a te szerencsétlen leányodnak meg kellett halni...

Vége.

Anyagilag tönkrement s így az utóbbi időkben a szeghalmi főszolgabírósnál volt járási írnok. Mostanában betegeskedett. Szeghalmon meg is halt. Bizonyára sokan lesznek Szentesen, akik Tóth Kálmán elhalálását mély részvétellel fogadják.

— **A város reperálata.** A városi mérnök jelenti, hogy a városház udvarán lévő kocsiszinek teteje oly rozoga állapotban van, hogy félni lehet, hogy azt egy vihar levelet. A mérnök engedélyt kér a tanácsot, hogy a szinek tetejét idejében kijavíttathassa. Ha nem is épül gazdasági udvar és város háza azért nem penészesedik meg a pénz a közpénztárban. Van elég reparálni való épület. Felemészli az a pénz. Csak hogy ezeket az örökös javításokkal célt ér-e a város, az megint más kérdés. Pedig erre szeretnénk komoly feleletet kapni.

— **Elhagyott gyermekek vizsgálata.** Dr. Ruffly Pál miniszteri tanácsos, az állami gyermekmenhelyek országos felügyelője és dr. Turcsányi József a szegedi gyermekmenhely igazgató főorvosa tegnap Szentesen időztek és megtekintették a helyben elhelyezett elhagyott gyermekeket. Szentesen 20 elhagyott gyermek van gondozás alatt. Dr. Ruffly Pál és dr. Turcsányi igazgató főorvos a gyermekeket rendben, egészségben, taláta, azok erkölcsi nevelése ellen kifogást nem emelt.

— **A nyíltér.** Kifüles rovatja ez a hírlapiradalmunk. A szerkesztőség felelőssége teljesen a háttérrelk arra, aki azt igénybe veszi. Illő a vállalkozás felelőssége ott egyik másik polgár ugyanez odamondogathat haragosan. Akár meg a keresztvizet is leszedheti róla. Ebben a rovatban szoktak a közszemélyvilágban is napvilágot látni, sőt ebben a rovatban jelennek meg a különféle lovagias nyilatkozatok is. Pl. X. Y. egy közönséges hímpelell, tekintse magát felpofozottinak. N. N. úrtól bocsánatot kerek, hogy őt beszámíthatatlan állapotban marhanak neveztem és ott jelentik ki a segédek is, hogy N. N. és N. N. a lovagias szabályai szerint intézték el ügyüket. A nyíltér kultiválásának azonban most egy új fajtát fedeztük fel egyik vidéki lapjainkban. Két leányzó intézi el benne becsületbeli nyugt és mondhatjuk, a legkorrektebb módon: bocsánat kéréssel, *Palinkó Veron* valami nagyon odamondogathatott *Barna Etel* hajadonnak még majus közepete táján Mindszenten, *Barna Etel* pedig nem volt hajlandó ezeket az »igazságokat« csak úgy szólnék elturni és — beperelte *Palinkó Veron* hajadont, aki aztán lovagiasan intézte el az ügyet a Nyíltérben, írván ílyetén képen: »Nyilatkozat *Barna Etel* hajadon ellen folyó évi majus hó közepete táján használt szavakat visszavonom és azokért szives elnézést kérek. Mindszent, 1908. június 19. *Palinkó Veron.*« A dolog rendben van! A két hajadon között ismét szent a béke.

— **Ügyviteli szabályzat.** Dr. *Mátéty* Ferenc polgármester még a múlt évben egy ügyviteli szabályzatot készített, melyet a városi tisztviselőkkel több ízben megtárgyalatott. Az ügyviteli szabályzat tárgyalása már befejezést nyert, úgy hogy a legközelebb a városi képviselőtestület elé fog terjesztetni.

— **A kolduló diákok ellen.** Köztudomású dolog, hogy a diákok újabb időben nagyon rákaptak a tanulmányutnak nevezett utazgatásra, amelyet legtöbbször minden fillér vagyon nélkül tesznek meg. De mert pénz nélkül boldogulni nem lehet, utközben valóságos konyoradományokat gyűjtenek. Nagyon természetes, hogy az ilyen pénznélkül való s koldulással ösztökötött utazgatás egyrészt rontja az illető iskola tekintélyét, másrészt pedig már idő előtt megtaníja a fiatalságot miként lehet mások konyorálatosságából megélni. Ennek megakadályozása céljából az egyik tanterületi főigazgató rendeletet adott ki az igazgatókhoz, a melyben

hivatkozva a kultuszminiszter folyó évi március 9-én 91249 sz. rendeletére, felhívja őket, hogy a tanulóiújság erkölcsi önézetére halva, a vezetésére és nevelésére bizott tanulókat a koldulás természetével bíró kérégetéstől s az előre jól megmondott utiterv és pénz nélkül való gyalogutazásoktól tiltsa el. Nagyon üdvös volna, ha valamennyi tanterületi főigazgató hasonló rendelet bocsánata ki ez ellen a diákbetegség ellen.

— **Gádosos nem kap táviró-hívatalt.** Gádosos község pár hónapja kérést intézett a kereskedelemügyi miniszteriumhoz, hogy az létesítsen Gádososon táviró-hívatalt. Kérését Békés vármegye is támogatta. A miniszterium válasza most érkezett le Békés vármegyéhez s e szerint a miniszter nem hajlandó a kérést teljesíteni, mert Gádososon nincs olyan táviróforgalom, amely a táviróhivatal felállítását érdemessé és indokoltá tenné.

— **Nyári vásárunk.** Szentesen a nyári országos vásár július 18-án, vagyis szombaton veszi kezdetét és három napig tart. A mezői munka és gyenge termés miatt aligha lesz nagy pénzforgalom, így a kereskedők és iparosok nem várhatnak nagy hasznot. A vásárra vérszentes helyről mindenféle jószág felhajtható.

— **Az új húsz koronás bankjegyeket bevonják.** A szegény ember még meg sem ismerkedhetett az új 20 koronás bankjeggyel, már is azt rebesztik, hogy ezt a tetszős színű papírpénzt hamarosan bevonják. A gazdag emberek, a kik szákszámba rendelkeznek 20 koronásokból azt a hibát fedezték föl rajtuk, hogy festésük rossz, hamar kopik. De az osztrákok is fedezték föl rajta szépségihibát. Azt a rettenetes és megbocsájtathatlan hibát fedezték föl az osztrák sógorok a 20 koronason, hogy a magyar szövegen »Bécs« van írva »Wien« helyett. A szegény magyar embernek nem áll módjában ily kicsiségért miatt bíralgatni a papírpénzt és pedig azért nem, mert az osztrákok kapzsisága miatt nem igen jut hozzá.

— **Cigaretázó gyerekek.** Szatmarmegye kimondta, hogy az összes trafikokban 15 éven aluli gyermeknek sem szivart, sem cigarettát adni nem szabad. Ily értelemben feliratos is intézett a képviselőházhöz, melyet pártolás céljából Csongrádmegyének is megküldött. Hat ha az a gyerek nem magának, hanem apjának, vagy gazdájának, akarja venni a szivart, vagy cigarettát, a trafikos akkor se adjon neki? Erről is gondolkodni kellett volna Szatmarmegyében. Ugyan ne boldogítsák már végképen agyon az úgynevezett »jóakarók« ezt a szerencsétlen országot.

— **Szarvasi vásár.** Szarvas községnek régi ohajtatás teljesítette most a kereskedelmi miniszter. A miniszter ugyanis megengedte, hogy Szarvason ezután az országos vásárok ne 3, hanem 4 napon át tartassanak. Első nap vagyis pénteken a marha- és lábajószág, szombaton a ló-, vasárnap és hétfőn pedig a kirakodó vásár tartatik meg.

— **Megrugta a ló.** Öze Demeter berecsi súlyos baleset érte kedden délelőtt Nagy István külső cseseri tanyáján. Egy ló homlokon rugta. A rugás oly erős volt, hogy a szerencsétlen ember véres fővel azonnal összeesett. A veszedelmesen sérült embert ápolás végett behozták a megyei kózkorházba.

— **Napszámok kérése.** A kateszteri helyszínelést teljesítő mérnökök mellé több napszámot fogadott föl a város, rendes havi fizetés mellett. A napszámok nem elégednek meg a kikötött bérrrel, fizetés emelésért folyamodtak a városhoz. Száz koronával kérnek többet, mint amilyen összeggel elszegődtek. Anapszámok kérése fölött alighanem a közgyűlés fog dönteni.

— **Tolvaj eszmadia inasok.** *Botos* Sándor eszmadia iparos bűnvádi feljelentést tett lopás miatt *News* Dani és *Demeter* Imre

nevű tanoncai ellen. Feljelentésében azt adja elő, hogy a két vásott gyerek április hónap óta állandóan meglopja. Nyolc pár cipőt és bőrányagot tolvajoltak el tőle 69 korona értékben. A rossz ultra tévedt gyerekeknek azonban még más lopás is nyomja lelküismeretét. Ugyanis *Szabó Mihály* nevű eszmadia segédől egy két kövű aranygyűrűt eszentek el. Azonkívül cipőjét, kalapját összedarabolták. *Szabó Mihály*nak 40 korona kárt okoztak. A két gonosz csont a lopást beismeri. A szigorú büntetés nem fog elmaradni.

— **Elégett szalma.** Nagy József ferdői tanyáján vasárnap délután tűz volt, ismeretlen okból egy szalma boglya gyuladt meg, és el is égett. A gyorsan érkező segítségnek sikerült megakadályozni, hogy a tűz nagyobb kárt nem tehesen.

— **Talált pénz.** *Lóvi* Henrik magánzó egy pénztárcát talált. A pénztárcát, melyben néhány korona volt, mindenestül bevitte a rendőrségre, hol tulajdonosa — igazolás után — átvehette.

— **Baleset.** *Takács* István Jókai utcai lakos tegnap éjjel a kocsiról leesett és fején megsérült *Takács* István Dr. *Eisler* Soma részesítette első orvosi segélyben.

— **Ellopott kocsi ló.** A szegedi rendőrség tudatja, hogy folyó hó 6-ikán *Kucsera* József szegedi lakostól *Farkas* Pál hmvásárhelyi illetőségű kocsis egy zoldre festett kocsit és egy pejaripa, szársaorrú lovat ellopott. Nem lehetetlen, hogy a tolvaj Szentesen is ellátogat a lopott kocsi-lóval. A helybeli rendőrség résen áll.

— **Népmozgalmi adatok a megyében.** Dr. *Kiss* Gábor vármegyei főorvos kimutatása szerint június hónapban a vármegye területén élve született 198 fiú és 186 leány, összesen 384. Halvaszületettek száma 4. Elhalt 131 férfi 129 nő, összesen 260. Ezek közül baleset folytán 6, gyilkosság miatt 2, öngyilkosság okából 5 egyénnel alott be a halál. — Június hónapban a vármegye 124 egyénnel szaporodott. Hazassági frigyét 71 pár kötött.

Nyíltér. *)

Az »Üstökös«

a legjobb magyar vicclap.

Hetenként 20 oldal, színes képek.

Előfizetés: félévre (jul. dec.) 6 kor.

„ „ negyedévre (jul. okt.) 3 K

A ki a félévi előfizetést most beküldi ingyen kapja az 1907 évi teljes bekötött évfolyamot. (700 oldal vicc, kép, stb.)

Utalványcím: Üstökös, Budapest V. Szabadságtér 11.

*E rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztő

„Az elpocsékolat napvilág.”

A Pesti Hírlap egyik közelebbi számában olvastuk az alábbi cikket, melyet tanulságos volta miatt mi is közre adunk.

Egy angol professzor — Willetnek hívják, — nemrégiben. »Az elpocsékolat napvilág« címmel riportot adott ki, melyben kimutatja, hogy évente 210 órá tétőzölnek el az emberek és körülbelül 60 millió korona értékű világitást vesznek hiába való módon igénybe azért, mert napi munkaidejüket nem az évszakotként változó napvilágosság szerint, hanem a csillagászati időszak szerint osztják be.

Angliában, ahol nemesak megszületett, de a gyakorlati életben uralkodik is a jelszó, hogy: »az idő pénz«, — nem maradtatott hatástalan az elpocsékolat napvilágról szóló riport. Londoni jelentések hírel is adják már, hogy a riport következményeképen a parlament előt törvényjavaslat van, mely a nyári munkanapot meghosszabbítja, téli munkanapot pedig megrövidíti. A törvényjavaslat címe: »Daylight Saving Bill«, — törvény a napvilággal való takarékoságról.

Minden jelenség arra vall, hogy az angol parlament el is fogadja a javaslatot és ezzel újabb bizonyosságot ad a maga csupapraktikus érzékéről, melylyel az időt vaskövetkezéssel pénzre váltja.

Hogy határszámokban beszéljünk, nyáron reggeli négytől este nyolcig tart a napvilágosság, télen pedig reggeli nyolctól délutáni négyig. Nyáron tehát tizenhat óra a maximális nappal, télen viszont épen a fele, vagyis csupán nyolc óra a minimális nappal. A nyolc órai differenciát most, a munkaidő átlagos beosztásánál, a mesterséges világítás (petróleum gáz vagy villamosság) árá drágítja meg.

Valószínű, hogy a józan angol tisztában van épügy a világosság pénzértékével, mint a munkáséval. És ha meglátja természet rendjét, mely nyáron a nappal meghosszabbítja, télen megrövidíti: tisztában van alighanem azzal is, hogy a munkásnak munkára független az évszakok változásától. Ha tehát a nyári munkaidő meghosszabbítható a duplájára, az nem jelenti azt, hogy a munkaerő tevékenységét is meg lehessen duplázni, hanem legfőképpen annyit jelent, hogy nyáron kétszerannyi munkást lehet foglalkoztatni, mint télen. A nyári több munkából származó érték többletet így csakugyan tisztán a napvilágosság felhasználása produkálja.

Ez az egyszerű igazság valóban a napvilágosság erejével hathat mindenkire.

Mi, akik jórészt álmódzó nácio vagyunk őszinte megilletődéssel hajthatunk fejet az angol praktikusság előtt, mely a nyári kora reggel derűjében nem a természet illatát érzi, hanem a pénz szagát szimatolja ki belőle. És imponálhat nekünk az a rideg üzleszerűség, mely a korai napnyugtában csak a munkadrágító tényezőt látja meg.

Oly egyszerű, oly tiszta az angol törvényjavaslat igazsága, hogy igazán nem lehet perbe szállni vele. Az angol felfogás szerint a sötétség csak kellemetlen munkadrágítás. Mert amit napközben a természet ingyen ad, — napnyugtával, a sötétben mesterségesen, tehát pénzért kell előteremteni a világosságot.

Mi persze, akik minden tényezőnek praktikus kihasználásban még messze vagyunk az angoltól, köteles csodálattal kell, hogy tudomásul vegyük a természet kiaknázásának ezt a legújabb fölismerését, mely a rideg közgazdasági felfogás újabb ténylegét jelenti. A szegény napvilágot is elérte tehát sorsa: kiüszorítható objektum lett a tőkés kezében. Az éjszaka pedig ugyane tőkés kezében még mélyebbre süllyedt, hiszen egyébre se jó, csak arra, hogy az emberek aludjanak sötét szárnyának védelme alatt.

Aludjunk és álmódjanak. Ki alva, ki ébren. Álmódjanak arról a más jövendőről, melyet csak az éjszaka fest elénk olyan szép, olyan ragyogó, olyan káprázatos színekkel, amilyeneket semmiféle napvilágosság nem produkált eddig és még kevésbé fog produkálni eddig és még kevésbé fog produkálni ezután, amikor a napvilágosságot már a törvény is a munka igájába hajtja és csak az éjszaka marad meg szabad területnek az örök-álmódzó fantáziája számára.

(cs. h.)

A kis méltóságos asszony.

— Regény. —

Írta: Sima Julia.

(Folytatás.)

XVII.

A mai nap, nagyon sikeres!

Adél pedig örült. Maga sem tudta miért, örült, hogy ő méltóságos, az anyja meg tekintetes asszony.

Gellériné és Kálmán nem örültek ugyan de meg voltak elégedve. Az anyja megle-

gedését az képezte, hogy bár mily ravasz is a férje, mégis, ő adta a beleegyezését először. — Kálmán meg volt elégedve, mert látta, hogy az anyjának sikerült az apja eszén túljárni. Az ő fondorlatos eszű apja, nem vette észre az ő ravaszágukat.

Gellériné az iránt is kérdést intézett a férjéhez, mikor lesz az eljegyzés?

— Kelendí úgy akarja, hogy holnapután legyen. — Valaszolá Gelléri.

— Ahogyan jónak gondolod Kálmán. — Viszonzá szeliden a felesége. — Majd akkór intézkedni fogok, hogy minden rendben legyen.

— Űgy, űgy, édesem. — Hajtogatja mosolygva a papa a fejét.

Az asszony nem árult el semmi ellenkező véleményt. Még haragos sem volt. A legszebb béke és esend volt a család tagjai között. Nagyban folyt az előkészület két napon át az eljegyzéshez.

Gellériné a leggyöngédebb jó anya volt, a legszeretettelőbb feleség, úgy annyira, hogy Gelléri űr, szinte vadat érzett a lelkében, a miért ezt a nőt oly nagyon elhanyagolta.

Szelid béke, szeretet volt a szavuk ha egymáshoz szóltak. Kelendí gróf maga is el volt ragadtatva az asszony kedvességétől.

XVIII.

Délután öt órakor érkezett Kelendí Kázmér gróf, az István bátyja, Géresre. Eljött, hogy résztvegyen a fivére eljegyzésén, és így, megismerhesse leendő sógornőjét és annak családját.

István gróf az állomáson várta.

— Szép tőled, hogy eljöttél! — Mondá megölelvé a bátyját.

— Ezt csak természetesnek találhatod! — Viszonzá Kázmér jó kedvvel.

Azutan koeciba ültek és az István gróf lakására hajtottak.

— No fiú, — mondta Kázmér és nevetve megveregeti az őcsese vállát, — meglepetést okoztál a házassággoddal.

István mosolygott:

— Azt elhiszem, — de mégis beleegyezett édes apám.

— Az ám! — Kacagott Kázmér jókedvvel, — de nem ment egész könnyen.

— Miért? — Kérdé megütöközte István. Kázmér folytonosan nevetve elbeszélte az apja, anyja és közötté lejátszódott jelenetet, végül megjegyezte:

— Én őszintén örvendek a boldogságodnak, — de vajjon szép-e a leánya?

— Szép-e? — kiált fel István és az összes jelzőket felsorolta amiket csak lehet külső szépség kifejezésére használni.

— Jól van, ne mond már. — Kiált Kázmér is. Elhíszem inkább. Azt is elhiszem, hogy oly szerelmes vagy, mint egy nagyfüllelkel felruházott, hasznos kis állat.

István haragosan toppantott.

— Ne sértess!

Kázmér nem bírt a kedvvel.

— Én csak a rideg tényeket konstátálom! — Mentegeti magát még mindig nevetve.

— Jól van. — Mondá megbékülve a fiatalabb gróf. — Nem haragszom. Helyesebb lesz, ha készülődünk. Megyünk a menyasszonyomhoz.

— Ez már beszéd! — Kacag Kázmér és a bokáit összevertegette. — Menjünk! — Had lássak szép lányt!

— Mi történt veled? — kérdé egyszerre Kázmértől.

— Jökedveim van barátom! — Mondá Kázmér. — Nagyon jól esik az a tudat, hogy az öreg zsugori vagyon nélküli menyét kap! István mosolygott.

— Bizony, a kantiót neki kell adni:

— Ha-ha! Ennek örülök! — És Kázmér szinte táncolt.

(Folyt. köv.)

Üzlet megnyitás.

SIMA ANDOR villamos szerelő értesíti a n. é. közönséget, hogy villam felszerelési üzletét megnyitotta. A legutányosabb árak mellett elvállal minden a villam felszerelés körébe tartozó munkálatokat: vezeték áthelyezés, világítás berendezés, leszerelés, villamos csengő berendezés, állandó raktáron tart csillárokat.

Lakás I. kerület, Bocskay utca 15. szám. (Régi szám I. t. 276. sz.)

Eladó ház.

Soós Józsefnek III. kerület 64 számú háza, mely korszmának és bolt helyiségnek is alkalmas, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. — Értekezni lehet a helyszínen.

Borsos Lajos

ácsiparos egy fiut tanocznak azonnal felvesz. Lakása: Rákóczi Ferenc utca 5. szám.

Teljesen új gabonaszákok

== kölcsön kaphatók ==

íj. KOVÁCS SÁNDOR kereskedésében.

Szabados Józsefnek

A szentesi határban lévő 80 hold szántó-földje 2 részletben is örök áron eladó. Esetleg több évre haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet a tulajdonossal Kun-szentmártoni lakásán. 17—35

Találmányok

szabadalmazására vagy értékesítésére előtt ugy Magyarországon, mint bármely külföldi államban forduljon a

„SZABADALMI ÚJSÁG” szerkesztőségéhez BUDAPEST, VII. ker. Felsőbék-kerület 26. sz.

Kérje a „Szabadalmi Újság” ingyen mutatványszámát